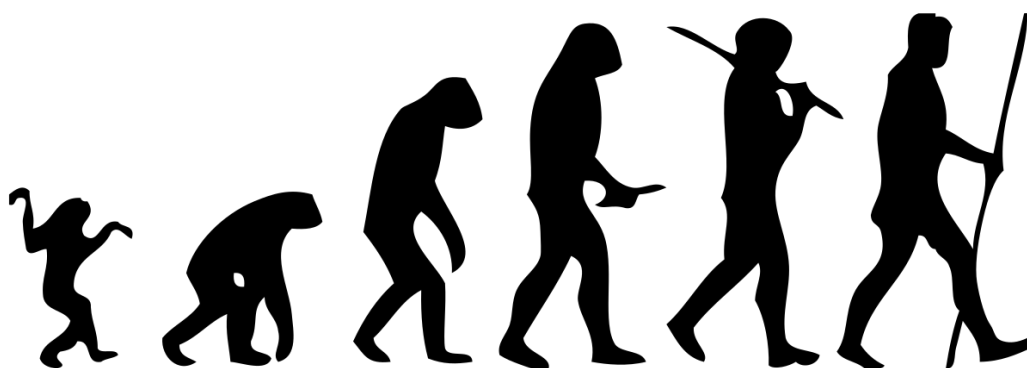

WIJZIGING
PENSIOEN

S&V Reflector

Transitie pensioenuitvoering

Beheerst en integer naar het nieuwe
pensioenstelsel

september 2021

Opmerking vooraf

In deze reflector geven wij zo concreet mogelijk aan wat de aandachtspunten zijn bij de administratieve transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Hiermee geven wij uw bestuur handvaten voor de dialoog met uw administratieve uitvoerder.

Als altijd pretenderen wij niet alle wijsheid in pacht te hebben. We hebben echter wel goed nagedacht over de onderhavige problematiek. We denken dat onze handvaten zullen helpen bij de onderbouwing van bepaalde praktische keuzes die nog moeten worden gemaakt, vooral ten behoeve van het invaren naar het nieuwe stelsel.

Uiteraard helpen wij u graag bij de algehele overgang naar het nieuwe stelsel, maar dat is niet het doel van deze reflector. Wij brengen onze ideeën kosteloos naar buiten omdat wij ons maatschappelijk verantwoordelijk voelen. Ook als wij uw fonds niet mogen begeleiden naar het nieuwe stelsel, dan hopen wij toch dat u uw voordeel doet met deze uiting.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Administratie	5
2. Huidige administratieve controle	6
3. Risico op administratieve fouten – handvaten toegelicht.....	8
4. Methodiek voor snelle inschatting foutenrisico	15
5. Uitvoering in het nieuwe stelsel	19

Inleiding

De discussies over het nieuwe pensioenstelsel zijn volop gaande. Uiteraard is de contractkeuze, oftewel de keuze voor een bepaald type pensioenregeling, één van de belangrijkste onderwerpen. Invaren, compenseren, beleggingsbeleid en risicohouding: u heeft dergelijke onderwerpen waarschijnlijk allemaal al voorbij zien komen. En belangrijker: u zult er besluiten over moeten nemen.

Wat u ongetwijfeld ook vernomen heeft, is de moeite die administratieve uitvoerders hebben om hun bedrijfsvoering aan te passen. Dat geldt met name voor de software aan de hand waarvan de aanspraken (nu) en het persoonlijk pensioenvermogen (straks) worden berekend. Tot op heden zijn er nog maar weinig pensioenfondsen die WVP-achtige pensioenregelingen uitvoeren. Geen enkel fonds voert voorts een NPC-regeling uit, simpelweg omdat we dergelijke regelingen nog niet kennen in het huidige stelsel. Administratieve uitvoerders en hun achterliggende softwareleveranciers zullen de betreffende software dus moeten gaan ontwikkelen.

Deze reflector gaat niet primair over de aandachtspunten bij de administratieve uitvoering **in het nieuwe stelsel**. Wij behandelen dit onderwerp weliswaar kort in hoofdstuk 5, maar nog belangrijker vinden wij het om alvast te gaan nadenken over het invaren **daarnaartoe**. De tijdsdruk hierop is namelijk nog groter. En het belang mogelijk ook. Daarbij gaan wij niet in op de pensioenhoudelijke discussie over nut en noodzaak van invaren (hetgeen een mooi onderwerp voor een andere reflector is) maar vragen wij vooral aandacht voor de praktische consequenties van invaren. Immers: invaren doe je maar 1 x keer. Dit moet 100% goed gaan, er is geen enkele ruimte voor fouten. Fout invaren in het nieuwe pensioenstelsel betekent namelijk dat er beleggingstransacties met terugwerkende kracht gecorrigeerd moeten gaan worden. Bij een invaarvermogen op nationaal niveau van pakweg 1.500 miljard euro zou elke procent aan correctie betekenen dat er voor 15 miljard euro aan beleggings-transacties **op persoonlijk niveau** moeten worden teruggedraaid. Dat is een doembeeld. Voor wiens rekening komen koersverliezen? Wat zou dit betekenen voor het vertrouwen van de deelnemer?

In deze reflector vragen wij daarom primair aandacht voor de administratieve transitie en geven wij handvaten voor de dialoog met uw administratieve uitvoerder over deze uitdaging. Sterker, wij presenteren een risk based aanpak om snel te kunnen inzoomen op de grootste risico's. Wij raden u aan om hierbij zelf het voortouw in te nemen en niet te wachten of blind te varen op uw uitvoerder. Uiteraard zijn wij beschikbaar om u hierbij te begeleiden.

Visie S&V

Het is van groot belang dat de in te varen aanspraken 100% **juist** zijn en dat het onderliggende deelnemersbestand **volledig** is voor wat betreft de data benodigd bij de aanspraken-berekening. Dit vereist een grondige controle van de deelnemers- en aansprakenbestanden zoals die nu bij uitvoerders beheerd worden. De gebruikelijke steekproeven bij Quinto P-achtige controles of bij controles van jaarrekeningen gaan niet ver genoeg en kunnen dus niet gebruikt worden bij het invaren. Vanwege de financiële consequenties van (het herstel van) fouten moet het **integrale** deelnemers- en aansprakenbestand gecontroleerd worden, en liefst niet door de uitvoerder zelf. WC-eend is immers niet de meest objectieve partij om een uitspraak te doen over de kwaliteit van WC-eend. Wij stellen een onafhankelijke risk based aanpak voor.

1. Administratie

Deze reflector behandelt aandachtspunten bij de 'administratieve transitie' als onderdeel van de overkoepelende discussie over het nieuwe pensioenstelsel. Het is belangrijk om te duiden waar die aandachtspunten zitten, en waar niet. Kort door de bocht gesteld, verandert de financiële administratie van een pensioenfonds niet bij overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Datzelfde geldt ook voor de eventuele werkgeversadministratie. De uitkeringenadministratie kan wel veranderen indien er voor variabele uitkeringen wordt gekozen. De software moet dan in staat zijn om elk jaar opnieuw de juiste variabele uitkeringen te kunnen berekenen en de juiste toekenning te doen.

De deelnemersadministratie hoeft onder het nieuwe pensioenstelsel evenmin veranderd te worden. Immers, er zullen immers nog steeds vrijwel dezelfde gegevens van de deelnemers geregistreerd moeten worden. Evenzeer blijven dezelfde life events bestaan zoals echtscheiding, uitdienst en pensionering. Het is wel een aandachtspunt om ervoor te zorgen dat de deelnemersadministratie juist en volledig is bij invaren. En dat geldt ook voor de aansprakenadministratie. Daar zit de kern van mogelijke problemen. Aanspraken verdwijnen bij invaren, en daar komt een persoonlijke pensioenvermogensadministratie voor terug op het niveau van de individuele deelnemer¹. De software bij de administratieve uitvoerder zal hierop aangepast moeten worden en evenzeer belangrijk: de geregistreerde aanspraken vóór invaren zullen juist en volledig moeten zijn. In de inleiding van deze reflector is voorgerekend dat elke procent aan fouten in de aansprakenadministratie leidt tot pakweg 15 miljard euro aan correctie van beleggingstransacties. Maar hoe komt een bestuur tijdig te weten wat het niveau is van de juistheid en volledigheid van de deelnemers- en aansprakenadministratie? Met tijdig wordt bedoeld dat eventuele onvolkomenheden ontdekt en nog gecorrigeerd kunnen worden **voorafgaand** aan het invaren. Daar gaat deze reflector primair over.

---

¹ Ook bij een collectief beheerd pensioenvermogen in een NPC-contract zal er een persoonlijke pensioenvermogensadministratie gevoerd moeten worden.

2. Huidige administratieve controle

Veel administratieve uitvoerders voeren zelf controles uit op hun deelnemers- en aansprakenadministratie. Zij vergelijken bijvoorbeeld de deelnemersadministratie zoals opgenomen in hun pensioenadministratiesysteem met de deelnemersbestanden die ooit zijn aangeleverd door de aangesloten ondernemingen². Maar ja, waren die bestanden dan juist en volledig? Lang niet altijd is er een bestandsvergelijking uitgevoerd met de werknemersadministratie bij de aangesloten ondernemingen, simpelweg omdat zoiets (zeker bij bedrijfstakpensioenfondsen) enorm veel tijd kost. Bij de aansprakenadministratie is volledigheid aan te tonen indien de deelnemersadministratie als juist wordt aangenomen. Het is echter moeilijk om **juistheid van de aansprakenadministratie** aan te tonen. Immers, waar vergelijkt een administratieve uitvoerder zijn eigen administratie dan mee? In de aansprakendatabase van de uitvoerder staat een aanspraak vermeld die het cumulatieve resultaat is van tal van individuele mutaties uit het verleden. Zijn al die historische individuele en collectieve mutaties inzichtelijk te maken? In de verouderde IT-omgevingen van veel administratieve uitvoerders is dat complex en soms onmogelijk.

In 2011 vroeg DNB aan een tiental pensioenfondsen om op basis van een zelf te kiezen steekproef van een dertigtal deelnemers de historische deelnemersdossiers te reconstrueren en aan de hand daarvan de aanspraken te controleren³. Veel van de bevroegde pensioenfondsen hadden (en hebben) hun administratie bij gerenommeerde uitvoerders ondergebracht. Bij de rapportage die hierover in 2012 naar buiten werd gebracht, berichtte DNB dat de juistheid van pensioenadministraties niet altijd op orde is. DNB constateerde onder meer het volgende.

- *Voor meer dan de helft van de onderzochte dossiers is het bronmateriaal niet volledig aanwezig.*
- *Plausibiliteit omtrent de juistheid van de voor de berekening gebruikte gegevens is voor het overgrote deel wel vastgesteld.*
- *Niettemin is ook een aanmerkelijk aantal niet (helemaal) juist.*
- *“Onjuist” is vrij gelijk verdeeld in voor- en nadeel van deelnemers.*
- *Schade valt meestal binnen 3% van het individuele aanspraakniveau.*

Wij brengen in herinnering dat schade ter grootte van 3% bij invaren zal neerkomen op een potentieel van circa 45 miljard euro aan beleggingstransacties die mogelijk gecorrigeerd moeten worden. De werkelijke schade zal waarschijnlijk nog hoger zijn omdat de fondsen c.q. hun uitvoerders bij het Quinto-P onderzoek zelf de dossiers in de steekproef mochten bepalen. Bij het toekomstige invaren gaat het om alle dossiers, ook dossiers waarbij het in 2011 misschien niet goed uitkwam om deze te reconstrueren.

---

² Dit kan ook een enkele onderneming zijn, of beroepsgenoten bij een beroepspensioenfonds.

³ *Quinto Pensioenfondsen; onderzoek naar de kwaliteit van de administratie van pensioenaanspraken bij pensioenfondsen* (DNB, april 2012).

Verder bleek dat uitvoerders per deelnemersdossier gemiddeld 80 uur nodig hadden om een individueel dossier zo goed als mogelijk (maar dus in meer dan de helft van de dossiers niet compleet!) te reconstrueren. Als een dergelijke reconstructie-exercitie bij invaren opnieuw gedaan zou worden voor alle pakweg 20 miljoen deelnemersdossiers bij alle pensioenuitvoerders, dan zou een dergelijke exercitie 1,6 miljard manuren vergen. Uitgaande van 1.600 manuren in 1 jaar zouden 1 miljoen uitvoeringsmedewerkers 1 heel jaar lang met de reconstructie bezig zijn. En dan zou nog steeds meer dan de helft van de dossiers incompleet zijn! De moed zou je in de schoenen zinken. Vandaar dat wij in deze reflector een risk based aanpak voorstellen die relatief snel de vinger op de eventuele zere plek kan leggen.

Deze arbeidsintensiviteit is een belangrijke reden⁴ waarom accountants zich bij hun jaarlijkse controle van de jaarrekening beperken tot een steekproef en (tegen beter weten in) willen vertrouwen op de interne controles bij uitvoerders die in het kader van ISAE3402-certificeringen worden uitgevoerd. Opvallend is dat de financiële transacties van pensioenfondsen die voornamelijk betrekking hebben om de activazijde van de balans tot in den treure worden gecontroleerd. De mutaties aan de passivazijde die betrekking hebben op de aanspraken en de uitkeringen (en daarmee op de voorziening pensioenverplichtingen) worden daarentegen slechts beperkt gecontroleerd, om genoemde reden van arbeidsintensiviteit. De controleverklaringen van accountants omtrent de juistheid van de jaarrekening stellen in onze ogen dan ook niet zo veel voor waar het gaat om de samenstelling en de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen.

---

⁴ Het gegeven dat accountants zich kunnen beroepen op het materialiteitsbeginsel is een andere reden: de werkelijkheid mag beperkt afwijken van de cijfers in de jaarrekening om nog steeds een goedkeurende verklaring te mogen afgeven.

3. Risico op administratieve fouten – handvaten toegelicht

Het moge duidelijk zijn dat pensioenfondsen niet zomaar kunnen vertrouwen op de juistheid en volledigheid van hun deelnemers- en aansprakenadministratie. Maar hoe hoog is het risico dat het echt fout zit? Dat zal van fonds tot fonds c.q. van uitvoerder tot uitvoerder verschillen. In ieder geval kunnen de volgende indicatoren gebruikt worden om het risico bij uw fonds c.q. bij uw uitvoerder in te schatten.

1. De hoeveelheid reguliere regelingen die het fonds uitvoert.
2. De hoeveelheid aan uitzonderingsregelingen en overgangsmaatregelen die het fonds uitvoert.
3. De wijze waarop uitzonderingsregelingen en overgangsmaatregelen zijn geïmplementeerd in de administratie.
4. De hoeveelheid fusies en overnames bij de aangesloten ondernemingen die tot inkomende collectieve waardeoverdrachten hebben geleid.
5. De complexiteit van de reguliere regelingen en de uitzonderingsregelingen en de overgangsmaatregelen die het fonds uitvoert.
6. De wijze waarop data aan de uitvoerder worden aangeleverd door de aangesloten ondernemingen.
7. De wijze waarop arbeidsongeschiktheidsmutaties worden verkregen door de uitvoerder.
8. De hoeveelheid controles op de aangeleverde data door de uitvoerder.
9. De wijze waarop deze controles worden gedaan.
10. De wijze waarop data het pensioenadministratiesysteem van de uitvoerder worden ingebracht.
11. De mate van automatisering van de uitvoering.
12. De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder zelf uitvoert.
13. De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder door derden laat uitvoeren.
14. De hoeveelheid integrale (volledige) bestandscontroles of opschoningsacties die in de afgelopen vijf jaar zijn uitgevoerd door de uitvoerder.
15. De complexiteit van (handhaving van) de verplichtstelling, voornamelijk bij bedrijfstakpensioenfondsen.
16. De wijze waarop het pensioenadministratiesysteem data vastlegt en aanspraken berekent.
17. De aanwezigheid van brondata uit het verleden om de mutaties en de aanspraken te kunnen reconstrueren.
18. Het aantal incidenten bij de uitvoerder.
19. Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde ISAE3402-audit.
20. Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde jaarrekeningcontrole door de accountant.
21. Het aantal deelnemers dat woonachtig is in het buitenland.
22. Het aantal mutaties dat nog niet is verwerkt.
23. Het aantal klachten van deelnemers over hun aanspraken of uitkeringen.

Hierna zullen wij elke indicator toelichten.

De hoeveelheid reguliere regelingen die het fonds uitvoert

Uitvoering waarbij werknemers in 1 of meerdere regelingen als actief of als passief (gewezen deelnemer) geregistreerd staan, is foutgevoeliger dan wanneer 1 enkele regeling wordt uitgevoerd. Dit geldt des te meer wanneer deelname in een regeling afhankelijk is van de hoogte van het salaris. Deelname in zulk een regeling kan dan over de tijd gezien diverse malen starten en eindigen voor werknemers die rond het grensniveau verdienen.

De hoeveelheid aan uitzonderingsregelingen en overgangsmatregelen die het fonds uitvoert

Hoe meer uitzonderingsregelingen en overgangsmatregelen worden uitgevoerd, des te hoger de kans dat er fouten worden gemaakt. Dergelijke regelingen en maatregelen zijn vaak afhankelijk van specifieke condities en die moeten juist worden geregistreerd. Denk aan de inmiddels verstreken 15-jaarsregelingen waarbij extra aanspraken werden toegekend indien ononderbroken deelname gedurende een 15-jaarsperiode kon worden aangetoond. Bij ondernemingen of in beroepsgroepen was dit vaak geen probleem om aan te tonen, in sommige bedrijfstakken des te meer.

De wijze waarop uitzonderingsregelingen en overgangsmatregelen zijn geïmplementeerd in de administratie

Uitzonderingsregelingen en overgangsmatregelen worden soms niet geprogrammeerd als onderdeel van het reguliere pensioenadministratiesysteem waarmee de aansprakenadministratie wordt gevoerd. Vaak worden deze handmatig bijgehouden in bijvoorbeeld een Excel-applicatie. De aanspraken worden extra comptabel bijgeteld bij bijvoorbeeld een UPO-stand of een jaarwerkstand. Uitvoerders proberen dit soms te verbloemen door er de mooie term 'end user computing' voor te gebruiken maar enkel een mooie term maakt de bedrijfsvoering niet minder foutgevoelig.

De hoeveelheid fusies en overnames bij de aangesloten ondernemingen die tot inkomende collectieve waardeoverdrachten hebben geleid

Vaak is de eindstand die is bereikt bij het ene fonds c.q. bij de ene uitvoerder, als 'harde' beginstand door de nieuwe uitvoerder overgenomen. Brondata uit het oude systeem wordt soms tijdelijk maar soms ook helemaal niet bewaard bij de nieuwe uitvoerder. Er valt na een collectieve waardeoverdracht dan moeilijk aan te tonen hoe de aanspraken van de betreffende deelnemers over het verleden zijn berekend en wat de meetellende diensttijd is.

De complexiteit van de reguliere regelingen en de uitzonderingsregelingen en de overgangsmatregelen die het fonds uitvoert

De hoeveelheid regelingen is 1 aspect, maar de complexiteit van die regelingen is een ander dat de kans op fouten in de deelnemers- en aansprakenadministratie bepaalt. Algemeen gesteld is een aansprakenberekening in een eindloonregeling eenvoudiger dan in een middelloonregeling. Een specifiek voorbeeld is het pensioenreglement 2021 van het ABP. Dat telt (inclusief leeswijzer en bijlagen) liefst 191 pagina's. Deze omvang is een indicatie van de complexiteit van de regeling. Dat fonds moet dan ook verschillende (deel)regelingen uitvoeren voor het rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, defensie, de politie, de rechterlijke macht en de meeste publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen. De omvang van het reglement in combinatie met de vele subgroepen deelnemers die specifieke (eigen) reglementsbepalingen hebben, is een indicator voor de complexiteit en daarmee de foutgevoeligheid van de administratie.

De frequentie en intensiteit waarmee het personeel van de uitvoerder getraind wordt om de uitvoering te bewerkstelligen, moet eveneens meetellen in de beoordeling van deze indicator.

De wijze waarop data aan de uitvoerder worden aangeleverd door de aangesloten ondernemingen

Aangesloten ondernemingen wensen vaak flexibiliteit van hun uitvoerder wat betreft de aanlevering van data, maar realiseren zich vaak niet dat flexibiliteit omgekeerd evenredig is met de foutenkans. Allereerst moet gekeken worden naar het aantal bronnen van waaruit data aangeleverd wordt. Idealiter is er maar 1 echte bron (bijvoorbeeld de aangesloten onderneming) maar in de praktijk zien we dat deelnemers en ook externe organen (UWV, BRP) data aanleveren. Daar komt bij dat de wijze van aanlevering verschilt. Indien de uitvoerder zowel UPA zou accepteren als een upload via portalen en email, alsmede individuele telefonische of emailmutaties in behandeling neemt, dan neemt de foutenkans sterk toe. Vanuit risicoperspectief hebben uitvoerders die slechts 1 enkele wijze van aanlevering accepteren vanuit 1 enkele bron, de minste kans om fouten te maken.

De wijze waarop arbeidsongeschiktheidsmutaties worden verkregen door de uitvoerder

Mutaties omtrent arbeidsongeschiktheid zijn vaak het lastigste om bij te houden. Als een deelnemer arbeidsongeschikt is verklaard, verdwijnt deze vaak uit het blikveld van de aangesloten onderneming alsmede het fonds. Niet alle regelingen kennen een arbeidsongeschiktheidspensioen maar vrijwel iedere regeling kent een premievrijstellingsbepaling bij arbeidsongeschiktheid. Mutaties worden vaak ofwel via het UWV ontvangen (via het zogenoemde SUAG-product) of rechtstreeks van de deelnemer. In het laatste geval kunnen die mutaties bewust of onbewust achterwege blijven of fout zijn.

De hoeveelheid controles op de aangeleverde data door de uitvoerder

Voordat uitvoerders de aangeleverde data (van de aangesloten onderneming, het UWV, de basisregistratie personen (BRP) of de deelnemer zelf) in het pensioenadministratiesysteem invoeren, worden er controles gelegd op deze data. De hoeveelheid van dergelijke controles verschilt per uitvoerder. In het algemeen geldt uiteraard: hoe meer controles aan de voorkant, des te beter is de datakwaliteit in het pensioenadministratiesysteem. Uiteraard is de inhoudelijkheid (aard /scope) van de controles ook een relevant aspect maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren.

De wijze waarop deze controles worden gedaan

De hiervoor bedoelde datacontroles zijn vaak deels automatisch (afgedwongen door het pensioenadministratiesysteem) en deels handmatig, bijvoorbeeld door contractbeheerders / mutatieverwerkers, of door de interne quality assurance afdeling van de uitvoerder. Algemeen geldt: hoe meer verschillende ogen (digitaal of fysiek) kijken naar de aangeleverde data, des te geringer de kans op fouten. En hoe meer er op plausibiliteit wordt gecontroleerd, des te beter. Voorbeeld: een bestand met de nieuwe salarissen aan het begin van een nieuw boekjaar zou qua aantallen moeten aansluiten op de eindstand van het vorige boekjaar. Dat is eenvoudig te controleren. Een ander voorbeeld is dat salarisstijgingen van meer dan X% geïdentificeerd worden waarbij een bevestiging van juistheid wordt gevraagd aan de betreffende aangesloten onderneming. Werving van bekwaam personeel dat thuis is in de pensioenwereld en de IT-wereld is een uitdaging. Een vraag aan de uitvoerder kan dus eveneens zijn hoe het zit met behoud en werving van personeel dat bedoelde controle kan uitvoeren.

De wijze waarop data het pensioenadministratiesysteem van de uitvoerder worden ingebracht

Na de hiervoor bedoelde controles worden de goedgekeurde data in het pensioenadministratiesysteem ingebracht. Idealiter gebeurt dat 'straight through' dus zonder dat er nog handmatige bewerkingen aan te pas komen. Vaak moeten er echter wel bewerkingen plaatsvinden om bijvoorbeeld het format of de volgorde van datavelden aan te passen. Uiteraard zijn dergelijke bewerkingen foutgevoelig.

De mate van automatisering van de uitvoering

Alle gerenommeerde uitvoerders hebben een geautomatiseerd pensioenadministratiesysteem waarmee de administratie gevoerd wordt. De ouderdom en daarmee de functionaliteit en flexibiliteit kan verschillen maar niemand voert nog een hard copy administratie. Toch is er een onderscheid te maken tussen uitvoerders die alleen de huidige opbouw geautomatiseerd hebben, en uitvoerders die ook de opbouw over het hele verleden kunnen reconstrueren. Dat laatste is vaak een probleem na collectieve waardeoverdrachten, zoals eerder uitgelegd. Gelukkig zijn er ook uitvoerders die regelingen uit het verleden of regelingen van elders kunnen overnemen met de relevante deelnemersdata in het eigen geautomatiseerde systeem. Dat verkleint de kans dat er fouten in de toekomst worden gemaakt die impact hebben op de reeds in het verleden opgebouwde aanspraken.

De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder zelf uitvoert

Naast de controles bij aanlevering doet elke uitvoerder periodiek ook controles op data die reeds in het pensioenadministratiesysteem is ingebracht. Vaak wordt bijvoorbeeld de totstandkoming van de UPO's extra gecontroleerd omdat data en berekeningsuitkomsten dan zichtbaar voor de deelnemer worden. Hoe meer controles er plaatsvinden, des te beter dat is. Uiteraard is de inhoudelijkheid van de controles ook een relevant aspect maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren.

De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder door derden laat uitvoeren

Naast de eigen controles door de uitvoerder, vraagt deze periodiek ook controles aan derden zoals auditors, accountants, actuarissen en consultants. Hoe meer externe controles er worden uitgevoerd, des te beter. Uiteraard is de inhoudelijkheid van de controles ook een relevant aspect maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren.

De hoeveelheid integrale (volledige) bestandscontroles of opschoningsacties die in de afgelopen vijf jaar zijn uitgevoerd door de uitvoerder

Zoals eerder uitgelegd is van volledigheid geen sprake bij ISAE-audits of jaarwerkcontroles. Vaak wordt bij wijziging van het pensioenadministratiesysteem bij een uitvoerder of bij overdracht van de ene uitvoerder naar de andere, een integrale bestandscontrole uitgevoerd. Hiermee wordt een controle op het totale deelnemers- en aansprakenbestand bedoeld. Hoe vaker een integrale controle, des te beter.

De complexiteit van (handhaving van) de verplichtstelling, voornamelijk bij bedrijfstakpensioenfondsen

Het merendeel van de voorgaande indicatoren heeft betrekking op controle van de juistheid. De complexiteit van (handhaving van) de verplichtstelling ziet daarentegen vooral op controle van de volledigheid. Bij sommige bedrijfstakken is de verplichtstellingsbeschikking moeilijk te interpreteren of schurkt deze aan tegen die van een ander bedrijfstakpensioenfonds. Dit vergroot de kans dat er werknemers ten onrechte niet aangemeld noch opgespoord worden. De wetgeving op dit gebied luidt kortgezegd 'geen premie, wel recht'. Onbekende werknemers of ex-werknemers die zich achteraf melden bij het fonds en aantonen dat ze onder de werkingssfeer vielen, kunnen dus een aanspraak of uitkering claimen zonder dat er premie is betaald. Het is dus een fondsrisico als de verplichtstelling onvoldoende wordt gehandhaafd. Het maakt daarbij niet uit of dat komt doordat de handhaving complex is of doordat er te weinig aandacht (capaciteit) aan werd gegeven door de uitvoerder.

De wijze waarop het pensioenadministratiesysteem data vastlegt en aanspraken berekent

Grofweg kennen pensioenadministratiesystemen twee manieren waarop aanspraken worden berekend en vastgelegd: mutatiegedreven of standengedreven. In het eerste geval worden alle mutaties bewaard en wordt elke keer als er een aanspraak opgevraagd wordt, een berekening uitgevoerd aan de hand van de voor de desbetreffende deelnemers bekende mutaties en deelnemersdata. In het tweede geval worden standen met aanspraken bewaard. De aanspraak in enig jaar is simpelweg de laatstelijk bewaarde stand gecorrigeerd voor eventuele nieuwe mutaties of nieuwe deelnemersdata in het betreffende boekjaar. De mutatiegedreven wijze vergt de meeste bewerkingstijd omdat iedere keer opnieuw een volledige berekening van de aanspraak gedaan wordt. Daarmee is deze manier wel de meest betrouwbare. De standengedreven manier is sneller maar gaat gepaard met het risico dat mutaties met terugwerkende kracht onjuist worden meegenomen in de berekening. Indien snelheid c.q. bewerkingstijd geen complicerende factor zou zijn van pensioenadministratiesystemen dan geven wij de voorkeur aan mutatiegedreven administraties. Bij sommige oudere systemen is die complicerende factor helaas wel aanwezig en zal enkel een standengedreven administratie mogelijk zijn.

De aanwezigheid van brondata uit het verleden om de mutaties en de aanspraken te kunnen reconstrueren

Uiteraard moeten alle brondata om aanspraken uit het verleden te kunnen reconstrueren, wel aanwezig zijn. Bij voorkeur digitaal, zodat het pensioenadministratiesysteem geautomatiseerd de berekening kan maken. Soms is er de beschikking over een oud systeem waarin een oude regeling werd geadministreerd die niet langer operationeel functioneert maar louter ter raadpleging in de lucht wordt gehouden. Dit noodzaakt tot een handmatige aanvulling van de aanspraakberekening. Datzelfde geldt uiteraard indien er sprake is van brondata die enkel op hardcopy (papier) of microfiche beschikbaar zijn. Uiteraard is dit foutgevoelig.

Het aantal incidenten bij de uitvoerder

De definitie van een incident⁵ luidt als volgt: ‘Een gedraging of een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de integere uitoefening van het bedrijf van een financiële onderneming’. Dit is een rekbare definitie, vandaar dat wij aan het einde van dit hoofdstuk enige guidance geven bij de interpretatie van dit begrip. Veel uitvoerders leveren periodiek een incidentenrapportage aan het fonds. Uitvoerders die veel incidenten hebben conform dit begrip, lopen het meeste risico op fouten in de administratie. Uiteraard is de aard van de incidenten ook een relevant aspect, maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren.

Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde ISAE3402-audit

Bij een ISAE3402-audit worden processen ge-audit die invloed hebben op de samenstelling van de jaarrekening. De uitvoerder zorgt voor een beschrijving van die processen, de auditor controleert of de werking conform de beschrijving is, en of de werking effectief is om de door de uitvoerder geformuleerde beheersingsmaatregelen te bereiken. Ondanks dat er in de samenvattende oordeelsvorming van de auditor in de aanhef van een auditrapport vaak vertrouwenwekkende bewoordingen staan vermeld, kunnen verderop in het rapport bij de testresultaten wel degelijk bevindingen staan. Het aantal bevindingen is een indicator voor het risico op fouten in de administratie. Uiteraard is de aard van de bevindingen ook een relevant aspect, maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren. Waar bij een nadere analyse wel nog naar kan worden gekeken is de scope van de audit. Die is namelijk vrijelijk te bepalen door de uitvoerder zelf. Niet alle relevante processen hoeven in de audit opgenomen te zijn.

Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde jaarrekeningcontrole door de accountant

Een vergelijkbaar betoog als bij de ISAE3402-audit kan ook gehouden worden bij de jaarrekeningcontrole. Een goedkeurende verklaring van de accountant hoeft niet te betekenen dat deze geen bevindingen heeft. Dergelijke bevindingen staat doorgaans opgesomd in de managementrapportage van de accountant. Een dergelijke rapportage wordt niet altijd extern gedeeld. Het is dus van belang om er specifiek naar te vragen. Het aantal bevindingen is een indicator voor het risico op fouten in de administratie. Uiteraard is de aard van de bevindingen ook een relevant aspect, maar dit is niet simpel of snel te kwalificeren.

Het aantal deelnemers dat woonachtig is in het buitenland

Data aanlevering en verstrekking van uitkeringen is in Nederland soms al een uitdaging maar dit wordt nog complexer en daardoor foutgevoeliger wanneer deelnemers (waartoe ook de gepensioneerden worden gerekend) in het buitenland wonen. Hoe meer er dat zijn, hoe foutgevoeliger de administratie.

Het aantal mutaties dat nog niet is verwerkt

In oude pensioenadministratiesystemen en in organisaties met verouderde uitvoeringsprocessen, werden mutaties niet altijd onmiddellijk verwerkt. Een voorbeeld zijn de echtscheidingen. Deze werden soms opgespaard totdat een deelnemer de pensioengerechtigde leeftijd bereikte. In eindloonregelingen kon dat ook omdat enkel de laatste stand bepalend was voor de hoogte van de aanspraak.

---

⁵ Conform artikel 1 van het Besluit gedragtoezicht financiële ondernemingen van de Wft.

Tegenwoordig zien we deze werkwijze nauwelijks nog, maar het is goed om ernaar te vragen bij uw uitvoerder. Onverwerkte mutaties die met terugwerkende kracht moeten worden verwerkt zijn een bron van fouten.

Het aantal klachten van deelnemers over hun aanspraken of uitkeringen

Misschien wel de beste indicator voor de kwaliteit van de deelnemers- en aansprakenadministratie is het aantal klachten van deelnemers over hun aanspraken of uitkeringen. Uiteraard moet een onderscheid gemaakt worden naar terechte en onterechte klachten. Bij een terechte klacht kan de oorzaak voorts gelegen zijn in een slechte uitvoering van het reglement (dan is de uitvoerder debet aan de klacht) dan wel een slecht (onduidelijk) reglement. In het laatste geval is het fonds debet aan de klacht. Hoe dan ook, het opvragen en bestuderen van recente klachtenrapportages geeft veel input om het risico in te schatten omtrent fouten in de administratie.

Tot slot: vaak wordt gesteld dat de mate van ouderdom van de gebruikte pensioenadministratiesystemen voor de aansprakenadministratie ook een relevante risico-indicator in dit kader is. Wij zijn het daar niet mee eens. De allergrootste gerenommeerde uitvoerders zijn als eerste met automatisering / digitalisering begonnen waardoor zij in den beginne voorop liepen ten opzichte van kleinere uitvoerders. Inmiddels zijn hun bestanden erg omvangrijk en het aantal regelingen (ook uit het verleden) erg complex geworden terwijl de functionaliteit en de flexibiliteit van de pensioenadministratiesystemen te wensen overlaat. De kleinere uitvoerders die later zijn begonnen of tussentijds zijn overgestapt naar een moderner pensioenadministratiesysteem, zijn in het voordeel als het gaat om uitvoering van **nieuwe** pensioenregelingen. Waar het echter gaat om de administratie van de **huidige** regelingen, kunnen de grote uitvoerders deze prima uitvoeren met de bestaande (alhoewel soms verouderde) systemen. Dus voorafgaand aan het invaren vinden wij de ouderdom van het gebruikte systeem geen risico-indicator; als het gaat om de administratie in het nieuwe pensioenstelsel is dit wel het geval. Zie ook hoofdstuk 5 van deze reflector.

Interpretatie S&V:

Bij de interpretatie van de definitie van 'incident' kan naar onze mening het beste worden aangesloten bij de guidance die DNB geeft omtrent het vooraf melden van werkzaamheden die uitbesteed worden door een pensioenfonds. Dit zijn blijkbaar werkzaamheden die als kernactiviteit worden beschouwd en hoog risicovol kunnen zijn, niet alleen vanuit operationeel en juridisch perspectief maar ook qua reputatie. Bij een dergelijke interpretatie hebben incidenten betrekking op gebeurtenissen die:

- essentieel zijn voor de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van het pensioenfonds, of andersom: verstorend hierop kunnen werken indien deze zich voordoen, en;
- bij optreden juridische risico's en reputatierisico's tot gevolg kunnen hebben, onder meer vanwege een mogelijke schending van de vertrouwelijkheid, integriteit of beschikbaarheid van de data van de deelnemers.

4. Methodiek voor snelle inschatting foutenrisico

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe gekomen kan worden tot een snelle inschatting van het risico op fouten in de deelnemers- en aansprakenadministratie. Daartoe worden de indicatoren uit hoofdstuk 3 gebruikt. Deze worden hoog-over gescoord ten aanzien van het bestaan en de impact van het betreffende risico bij het betreffende fonds (vergelijkbaar met de kans maal impact benadering in het risicomangement). Vermenigvuldiging van de scores ten aanzien van 'bestaan' en 'impact' levert een risicoscore per indicator. Hierbij gebruiken wij de volgende legenda:

Bestaan van de indicator bij het fonds

- 0. = niet relevant of niet aanwezig bij het fonds
- 1. = beperkt relevant of mondjesmaat aanwezig bij het fonds
- 2. = zeker relevant of volop aanwezig bij het fonds

Impact van de indicator bij het fonds

- 1. = laag
- 2. = midden
- 3. = hoog

Om de risicoscores te kunnen berekenen, zal er per indicator een beoordeling gedaan moeten worden ten aanzien van 'bestaan' en 'impact'. Dat is zonder meer moeilijk: wanneer is namelijk een indicator niet, beperkt of zeker relevant? Dat is altijd subjectief. Moeten 5 klachten op een totale deelnemerspopulatie van 20.000 als 'mondjesmaat aanwezig' worden geclassificeerd of als 'volop aanwezig'? Zijn 2 uit te voeren reguliere regelingen te beschouwen als 'niet relevant' of 'beperkt relevant'? Is een Excel-applicatie voor een overgangmaatregel waarbij een vergelijkingstoets op de pensioendatum wordt uitgevoerd 'beperkt relevant' of 'zeker relevant'? Dat soort inschattingen zijn nauwelijks te generaliseren. Dat geldt evenzeer voor de impact. Zijn er slechts 10 deelnemers waarvoor de beschreven overgangmaatregel geldt, of zijn er dat 500? In het eerste geval kan de impact laag zijn, in het tweede geval hoog. Eenzelfde indicator kan bij het ene fonds dus een heel andere score krijgen dan bij het andere.

Dit betekent dat de inschatting over 'bestaan' en 'impact' door het bestuursbureau of het bestuur zelf, met kennis over de eigen regelingen en over de eigen administratie gedaan moet worden. Vanuit Sprenkels & Verschuren kunnen wij daar slechts beperkt bij helpen. Uiteraard is dat subjectief maar daar is deze reflector dan ook voor bedoeld: hoe kan op een snelle manier een goede indicatie verkregen worden van het risico op fouten in de deelnemer- en aansprakenadministratie. Pas als de alarmbellen door die hoog-over inschatting af zouden gaan, moet de inschatting onderbouwd, gedetailleerd en geobjectiveerd worden.

Indien uw fonds een dagdeel zou willen besteden aan de voorgestelde methodiek, kan als output een tabel worden gemaakt zoals weergegeven op de volgende pagina. Daar staat de tabel van een fictief voorbeeldfonds.

Indicator	Bestaan (A)	Impact (B)	Score (A x B)
De hoeveelheid reguliere regelingen die het fonds uitvoert.	0	1	0
De hoeveelheid aan uitzonderingsregelingen en overgangsmaatregelen die het fonds uitvoert.	1	2	2
De wijze waarop uitzonderingsregelingen en overgangsmaatregelen zijn geïmplementeerd in de administratie.	2	3	6
De hoeveelheid fusies en overnames bij de aangesloten ondernemingen die tot inkomende collectieve waardeoverdrachten hebben geleid.	0	2	0
De complexiteit van de reguliere regelingen en de uitzonderingsregelingen en de overgangsmaatregelen die het fonds uitvoert.	2	3	6
De wijze waarop data aan de uitvoerder worden aangeleverd door de aangesloten ondernemingen.	1	2	2
De wijze waarop arbeidsongeschiktheidsmutaties worden verkregen door de uitvoerder.	2	2	4
De hoeveelheid controles op de aangeleverde data door de uitvoerder.	1	2	2
De wijze waarop deze controles worden gedaan.	1	1	1
De wijze waarop data het pensioenadministratiesysteem van de uitvoerder worden ingebracht.	0	1	0
De mate van automatisering van de uitvoering.	1	2	2
De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder zelf uitvoert.	2	2	4
De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder door derden laat uitvoeren.	1	2	2
De hoeveelheid integrale (volledige) bestandscontroles of opschoningsacties die in de afgelopen vijf jaar zijn uitgevoerd door de uitvoerder.	2	3	6
De complexiteit van (handhaving van) de verplichtstelling, voornamelijk bij bedrijfstakpensioenfondsen.	0	1	0
De wijze waarop het pensioenadministratiesysteem data vastlegt en aanspraken berekent.	0	2	0
De aanwezigheid van brondata uit het verleden om de mutaties en de aanspraken te kunnen reconstrueren.	0	3	0
Het aantal incidenten bij de uitvoerder.	1	3	3
Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde ISAE3402-audit.	1	2	2
Het aantal bevindingen in de laatst uitgevoerde jaarrekeningcontrole door de accountant.	0	2	0
Het aantal deelnemers dat woonachtig is in het buitenland.	1	1	1
Het aantal mutaties dat nog niet is verwerkt.	0	1	0
Het aantal klachten van deelnemers over hun aanspraken of uitkeringen.	1	3	3

Ten aanzien van de kleurenclassificatie zijn wij uitgegaan van de volgende indeling.

Bestaan Impact	niet relevant of niet aanwezig bij uw fonds (0)	beperkt relevant of mondjes -maat aanwezig bij uw fonds (1)	zeker relevant of volop aanwezig bij uw fonds (2)
laag (1)			
midden (2)			
hoog (3)			

Indien u zou kunnen instemmen met de genoemde indicatoren en met de beschreven methodiek en classificatie, en indien de vermelde voorbeeldscores voor uw fonds van toepassing zouden zijn, dan zouden wij u adviseren om de indicatoren met rode kleurscore eerst intern te analyseren en daarna specifiek met uw uitvoerder te bespreken. Voor het voorbeeldfonds zou het gaan om de volgende indicatoren.

- De wijze waarop uitzonderingsregelingen en overgangsmatregelen zijn geïmplementeerd in de administratie.
- De complexiteit van de reguliere regelingen en de uitzonderingsregelingen en de overgangsmatregelen die het fonds uitvoert.
- De wijze waarop arbeidsongeschiktheidsmutaties worden verkregen door de uitvoerder.
- De hoeveelheid steekproefsgewijze bestandscontroles die de uitvoerder zelf uitvoert.
- De hoeveelheid integrale (volledige) bestandscontroles of opschoningsacties die in de afgelopen vijf jaar zijn uitgevoerd door de uitvoerder.
- Het aantal incidenten bij de uitvoerder.
- Het aantal klachten van deelnemers over hun aanspraken of uitkeringen.

Door de interne analyse kunnen wellicht een aantal op het oog verschillende indicatoren worden samengenomen. Bij het voorbeeldfonds lijkt het erop alsof de uitzonderingsregelingen een probleem veroorzaken. Wellicht dat de bevindingen en de klachten van deelnemers daar voornamelijk ook betrekking op hebben. Dit kan eenvoudig gecontroleerd worden aan de hand van de desbetreffende rapportages van de uitvoerder. Blijkt dat het geval, dan kunnen vier verschillende rode kleurscores worden teruggebracht tot 1 enkele achterliggende oorzaak.

Ook de twee rode kleurscores over de 'bestandscontroles' lijken in elkaar verlengde te liggen; de gecontracteerde uitvoerder lijkt gewoonweg te weinig van dergelijke controles uit te voeren. Ook dat is te na te vragen en vervolgens te vangen in 1 achterliggende oorzaak.

Vervolgens kunt u de indicatoren en de eigen analyse over de achterliggende oorzaken bespreken met uw uitvoerder. Wellicht wordt u dan gerustgesteld door reeds genomen stappen of door de nog te nemen stappen in de komende periode door de uitvoerder. Toch kan het verstandig zijn om de mening van een auditor, accountant, actuaris of consultant te vragen. Hierbij moet wel steeds nagedacht worden over wie er om een mening gevraagd wordt. De bestaande uitvoerder en de bestaande adviseurs hebben bijgedragen aan de wijze waarop de regeling in elkaar steekt en de wijze waarop de administratie wordt uitgevoerd en gecontroleerd.

Zijn zij het meest objectief om een mening te vormen over (de oorzaak en oplossing van) mogelijke fouten? Objectiever is om een derde partij te vragen. Idealiter wordt een externe integrale bestandscontrole uitgevoerd. Tot voor kort was dit laatste zeer tijdrovend en kostbaar, zoals eerder vermeld. Zeer recent zijn er echter methodieken en tools ontwikkeld door diverse partijen om dergelijke controles toch behapbaar te maken. Wij willen niemand onnodig bang maken maar het bestuur is en blijft verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de in te varen aanspraken en de consequenties van fouten zijn groot. Het verkrijgen van extra assurance buiten de uitvoerder om kost tijd en geld, maar levert naar onze mening meer dan voldoende toegevoegde waarde. Dit is geen pleidooi voor onszelf aangezien Sprenkels & Verschuren bedoelde methodieken en tools niet aanbiedt. Het is simpelweg onze objectieve mening. Wel kunnen wij helpen bij het selecteren van partijen die extra assurance door middel van (integrale) controles kunnen leveren.

Tip S&V:

Een belangrijk vraagstuk onderliggend aan veel van de genoemde indicatoren is de mate van wendbaarheid en 'open mind' van de IT-afdeling van de uitvoerder. Een controle of schaduw-administratie leidt tot correcties, mogelijk op grote schaal. Die moeten worden doorgevoerd in het reguliere pensioenadministratiesysteem. Mogelijk zijn extra releases van dat systeem nodig, naast de werkzaamheden om het nieuwe pensioenstelsel te implementeren. Zit de IT-afdeling van de uitvoerder daar echt op de wachten?

Een aanpak die hierbij soelaas kan bieden, is de 'red team / blue team approach'. Red team heeft als doel om zo veel als mogelijk fouten in de administratie te vinden en wordt daarvoor beloond. Het blue team probeert ze te voorkomen en te herstellen waar mogelijk en wordt daar ook voor beloond. Dit idee komt uit de IT-security hoek en gaat uit van de aanname dat de bestaande IT-afdeling geen belang heeft bij het vinden van fouten. Het genereert alleen maar extra werk en is mogelijk gênant voor de betreffende afdeling. Red team en blue team kunnen uit de eigen geledingen gevormd worden maar kunnen ook van buiten ingehuurd worden.

5. Uitvoering in het nieuwe stelsel

Het laatste hoofdstuk staat enigszins los van de voorgaande en gaat over een aanpalend onderwerp: wat gaat er veranderen in de deelnemers- en aansprakenadministratie in het nieuwe stelsel? Wij beperken ons in dit hoofdstuk tot uitvoering van NPC-regelingen, dus met een solidariteitsreserve. De zuivere WVP-regelingen zijn qua administratieve uitvoering namelijk slechts beperkt verschillend van de huidige individueel-DC-regelingen.

Wij pretenderen geen volledige dienstencatalogus op te sommen voor de administratieve uitvoering van NPC-regelingen in het nieuwe stelsel. Veel werkzaamheden blijven onveranderd zoals het toezenden van het UPO (al ziet dat er straks wel anders uit). De volgende werkzaamheden zullen wel anders of nieuw zijn.

- Inrichten van de persoonlijke pensioenvermogensadministratie voor actieven, slapers en gepensioneerden waarbij nagedacht moet worden over de risicodekkingen voor partner- en wezenpensioen alsmede premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid, de verplichte voortzetting van de risicodekking gedurende drie maanden na einde van het dienstverband en gedurende een WW-periode, vrijwillige voortzetting tot maximaal drie jaar na einde van de WW-periode, berekening van het MVEV, de mogelijkheid tot inbouwen voor kapitaalgedekt partnerpensioen na pensionering.
- Factureren en incasseren van de leeftijdsonafhankelijke premie(s) die door de werkgever(s) word(t)(en) afgedragen en uitsplitsen van de ontvangen premie(s) naar de verschillende producten waarin wordt belegd door het fonds en naar de solidariteitsreserve.
- Doorstorten van de premie naar de aanbieders van de producten waarin wordt belegd door het fonds, inclusief de beheerder van de solidariteitsreserve.
- Ophalen van de informatie bij de aanbieders van de verschillende producten waarin wordt belegd alsmede bij de beheerder van de solidariteitsreserve om de waarde van het fictieve persoonlijke pensioenvermogen per deelnemer te berekenen.
- Inzichtelijk maken voor de deelnemers van de waarde van het fictieve persoonlijke pensioenvermogen in een interactieve tool, te benaderen via de fondswaarsite en/of een fondswaars-app via bijvoorbeeld de smartphone of tablet.
- Berekenen van de te bereiken pensioenuitkering in een verwacht, goed en slecht economisch toekomstscenario.
- Vermelden van de waarde van het fictieve persoonlijke pensioenvermogen van de deelnemer en de te bereiken pensioenuitkering op het UPO aan de hand van de navigatiemetafoor.
- Berekenen van de jaarlijks wijzigende uitkering van de gepensioneerde met inachtneming van de eventuele keuze voor een kapitaalgedekt partnerpensioen na de pensioendatum.
- Beantwoorden van vragen van alle deelnemers en in het bijzonder de aankomend gepensioneerden over de jaarlijks wijzigende uitkering en het kapitaalgedekte partnerpensioen na pensioendatum.
- Berekenen van het beschermingsrendement en het overrendement per deelnemer en toekennen daarvan ten gunste (of ten laste) van het fictieve persoonlijke pensioenvermogen.
- Opstellen van een liquiditeitsprognose op basis van ontvangen premie(s) en te betalen pensioenuitkeringen, en het inleggen van beleggingsorders.

- Inrichten en registreren van de solidariteitsreserve en van alle dotaties en onttrekkingen daaraan.
- Inrichten en registreren van het eventuele compensatiedepot en van alle dotaties en onttrekkingen daaraan.
- Registreren van het totale vermogen van het fonds (= cumulatie van de fictieve persoonlijke pensioenvermogens en de solidariteitsreserve en het eventuele compensatiedepot) en alle dotaties en onttrekkingen daaraan (van journaalposten naar jaarrekening).
- Berekenen van de waarde van het fictieve persoonlijke pensioenvermogen van de deelnemers en de solidariteitsreserve en het eventuele compensatiedepot bij invaren inclusief proefberekeningen bij verschillende toegestane invaarmethodieken.
- Inrichten van de eventuele lump sum administratie.
- Uitkeren van de eventuele lump sum per nieuw gepensioneerde.
- Verplichte keuzebegeleiding bij aankomend gepensioneerden.

Op de weg naar het nieuwe pensioenstelsel zullen gedurende het zogenoemde transitie-FTK ook andersoortige berekeningen nodig zijn, zoals van de richtdekkingsgraad en van de voorwaardelijke en de onvoorwaardelijke kortingen en toeslagen. Deze moeten uiteraard eveneens in de administratie worden doorgevoerd.

Nogmaals: wij pretenderen geen volledigheid. Maar zo'n lijstje als hierboven dat wordt aangepast naar de specifieke situatie bij uw fonds is een goede start voor een gesprek met uw uitvoerder. Daarnaast adviseren wij om vragen te stellen ten aanzien van:

- de wijze van data-aanlevering en procesvoering. Beleggingen op persoonlijke rekeningen (individuele pensioenvermogens) vereisen tijdigheid qua data-aanlevering en een hoog STP-gehalte voor wat betreft de mutatieverwerking. Alles moet erop gericht zijn om zo real time als mogelijk de administratie op orde te hebben;
- de IT-architectuur en softwareontwikkeling. Aandachtspunt naast de aanpassing van de functionaliteit onder het nieuwe pensioenstelsel is de koppeling met de administratie bij vermogensbeheerders en fiduciair beheerders. Dit luistert in het nieuwe pensioenstelsel nauwer dan voorheen. Daarbij is het maar de vraag of uitvoerders voornemens zijn om met dezelfde IT-architectuur en dezelfde software de uitvoering in het nieuwe stelsel ter hand te nemen, of dat wordt overgestapt naar nieuwe architectuur en/of nieuwe software. De markt van softwareleveranciers is volop in beweging omdat veel bestaande uitvoerders vergelijkbare problemen hebben ten aanzien van de ouderdom van hun pensioenadministratiesysteem. Grote en kleine uitvoerders en grote en kleine softwareleveranciers hebben daardoor tamelijk vergelijkbare kansen; iedereen begint in het nieuwe pensioenstelsel namelijk weer overnieuw.

Voor elk pensioenfonds zijn dit relevante en belangrijk vraagstukken. Het stellen van vragen en luisteren naar de antwoorden levert een zinvolle discussie met uw uitvoerder op. Uiteraard willen wij graag met u meedenken.

Onze specialismen

Investment Consulting

Data Oplossingen

Legal

Risicomanagement

Compliance

Transitiemanagement

Actuariaat

Pensioenadvies

Sprenkels & Verschuren

Sprenkels & Verschuren is een puur Nederlands actuariel adviesbureau met zo'n 70 professionals. Onze kracht is gelegen in het eenvoudig en behapbaar maken van complexe problemen. Op die manier helpen wij onze klanten om passende beslissingen te nemen.

Voor meer informatie over onze firma of over het onderwerp in deze reflector, zie www.sprenkelsenverschuren.nl of mail naar:

elke.op.het.veld@sprenkelsenverschuren.nl

tobias.bastian@sprenkelsenverschuren.nl

→
WIJZIGING
PENSIOEN
←